



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1083/2019
16.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиља АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЋЋ, ЕЕ и ЖЖ све из ..., ЗЗ из ... и ИИ из ..., чији је пуномоћник Анђелка Радосављевић Милинковић адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Олга Јовичић Рита“ из Краљева, коју заступа Правобранилаштво Града Краљева, ради исплате разлике зараде, одлучујући о ревизији тужиља изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 102/18 од 07.11.2018. године, у седници већа одржаној дана 16.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиља изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 102/18 од 07.11.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 102/18 од 07.11.2018. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Краљеву П1 902/17 од 31.07.2017. године. Од става другог до става једанаестог изреке, одбијени су тужбени захтеви којима су тужиље тражиле да се тужена обавезе на исплату разлике зараде за период од 24.12.2010. године до 15.08.2014. године у новчаним износима наведеним у овим ставовима изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате. Ставом дванаестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиље су, са позивом и на одредбу члана 404. ЗПП, благовремено изјавиле ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију са предлогом да се ревизија одбаци или одбије, а тужиље обавезу да туженој надокнаде трошкове поступка.

О ревизији тужиља није одлучивано на основу члана 404. ЗПП (посебна ревизија) јер је чланом 403. став 2. тачка 3. тог закона прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужила није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, све тужиле су ...2008. године закључиле са туженом уговоре о раду на неодређено време са непуним радним временом, и то тужиле АА и ББ са 75% радног времена (четири часа дневно - 30 часова недељно), а остале тужиле са 72% радног времена (четири часа дневно - 29 часова недељно). Све тужиле су радиле у припремном предшколском програму. Решењима директора тужене утврђена је годишња структура и распоред радног времена тужила за сваку годину и свакој од тужила је одређено да раде непосредно са децом 20 часова недељно, а да остале часове (9 односно 10 часова недељно) користе за припрему за рад и вођење педагошке документације, стручно усавшавање, сарадњу са породицом, сарадњу са друштвеном средином и културну јавну делатност. Тужилама је до 15.08.2014. године исплаћивана зарада за непуно радно време, а тада су закључиле анексе уговора о раду по којима раде пуно радно време.

На основу тако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је, по укидању првостепене пресуде због учињене битне повреде одредаба парничног поступка, одлучио да одбије тужбене захтеве којима су тужиле тражиле да им се за спорни временски период исплати разлика између исплаћене зараде за непуно радно време и зараде за пуно радно време, с обзиром да су непосредно са децом радиле 20 часова недељно, као и запослени код тужене са пуним радним временом.

По становишту тог суда, који се позива на члан 104. став 1. Закона о раду, тужиле су засновале радни однос на неодређено време са непуним радним временом, за које им је у спорном периоду исплаћивана зарада, а нису доказале да су обављале рад преко уговореног радног времена. Околност да су непосредно радиле са децом 20 сати недељно, исто колико и запослени са пуним радним временом, не може бити основ за исплату разлике зараде ни у смислу чланова 136. и 137. Закона о основама система образовања и васпитања.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору правилно је примењено материјално право.

Законом о раду, поред осталог, прописано је: да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду (члан 104. став 1); да се зарада из члана 104. став 1. тог закона састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и слично) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду (члан 105. став 1); да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде (члан 106); да се основна зарада одређује на

основу услова, утврђених правилником, потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду (члан 107. став 1).

Из наведених одредби произилази да се право запосленог на зараду остварује по основу рада, а не радног односа, у зависности од значаја посла, времена проведеног на раду и радног учинка. Сагласно означеним одредбама, основна зарада утврђује се на основу услова и времена рада. Услови рада утврђују се правилником о организацији и систематизацији послова из члана 24. став 2. Закона о раду и тичу се послова за које је запослени засновао радни однос по уговору о раду. Време рада утврђује се распоредом радног времена и тиче се пуног, односно непуног радног времена. Пуно радно време омогућава пуну зараду, а непуно радно време сразмерно смањену зараду.

Одредбом члана 50. став 1. Закона о раду прописано је да је радно време временски период у ком је запослени дужан, односно расположив да обавља послове према налозима послодавца, на месту где се послови обављају, у складу са законом. Према члану 51. став 1. и 4. тог закона, пуно радно време износи 40 часова недељно, ако тим законом није друкчије утврђено, а непуно радно време, у смислу тог закона, је радно време краће од пуног радног времена.

У конкретном случају, тужиле су засновале радни однос са непуним радним временом и у спорном периоду радиле су краће од пуног радног времена одређеног законом. Околност да су у припремном предшколском програму остваривале 20 часова недељно непосредног рада са децом, односно 50% пуног радног времена, не даје им право на зараду за пуно радно време у смислу одредби Закона о раду и чланова 136. став 1. тачка 2. и 137. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“ број 72/09 ... 55/13). Тужиле су на раду током недеље проводиле још 9, односно 10 часова (укупно 29 односно 30 часова недељно), па им зато припада зарада сразмерна времену проведеном на раду. Само на основу чињенице да су непосредно радиле са децом исти број часова недељно као и запослени са пуним радним временом не даје им право на зараду за пуно радно време, јер на раду нису проводиле 40 часова недељно.

Из тих разлога, по налажењу Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права које тужиле заснивају на свом тумачењу наведених одредби Закона о основама система образовања и васпитања, да им време проведено у непосредном раду са децом (50% пуног радног времена) даје право на пуну зараду.

Следствено изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Трошкови одговора на ревизију, по оцени Врховног касационог суда, нису били нужни. Због тога је захтев тужене за накнаду тих трошкова одбијен и на основу члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић